

**Карпатський національний
університет імені Василя Стефаника
Навчально-науковий юридичний інститут**

**Затверджено на засіданні кафедри теорії
та історії держави і права
Навчально-наукового Юридичного інституту.**

**Протокол № 1 від 26 серпня 2025 р.
зав. кафедрою Адамович С.В.**

Програмові вимоги до залікуз вибіркової навчальної дисципліни

“Права людини і збройний конфлікт”

на II семестр 2025-2026 н.р.

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)

Освітня програма «Право»

Спеціальність D8 Право

Галузь знань D Бізнес, адміністрування та право

Тема 1. Основні поняття та принципи міжнародного гуманітарного права (МГП). Основні поняття МГП. Співвідношення МГП і Міжнародного права прав людини (МППЛ). Принципи МГП. Основні міжнародні документи, що регулюють МГП. Європейські механізми захисту прав людини.

Тема 2. Історія становлення й розвитку міжнародного гуманітарного права. Ведення війн в період Стародавнього світу та Середньовіччя. Перші міжнародні конвенції XIX – початку XX ст. Друга світова війна та Женевські конвенції. МГП в другій половині XX ст. і на сучасному етапі.

Тема 3. Види збройних конфліктів. Міжнародні збройні конфлікти. Не міжнародні збройні конфлікти. Гібридні війни. Інші критерії класифікації

Тема 4 Воєнні злочини. Загальна характеристика воєнних злочинів і система їх складів. Види воєнних злочинів. Система запобігання воєнним злочинам.

Тема 5 Злочини агресії, злочини проти людяності і геноцид за міжнародним гуманітарним правом. Злочини агресії. Злочини проти людяності. Злочин геноциду.

Тема 6 Тероризм за міжнародним гуманітарним правом. Тероризм в контексті МГП. Юридична кваліфікація тероризму. Міжнародні зусилля з боротьби з тероризмом. Виклики боротьби з тероризмом.

Тема 6. Міжнародні гуманітарні організації, що надають допомогу в період збройного конфлікту. Основні функції міжнародних гуманітарних організацій. Міжнародні гуманітарні організації, що надають гуманітарну допомогу в період збройного конфлікту. Основні засади роботи міжнародних гуманітарних організацій.

Тема 7.Права людини і у період збройного конфлікту. Права людини під час збройних конфліктів: право на життя; заборона катувань; право на свободу; право на справедливий суд; захист працівників ЗМІ під

час збройного конфлікту; право власності; захист осіб, переміщених під час збройних конфліктів або тих, що тікають від них. Основні принципи захисту цивільних. Сучасні збройні конфлікти і захист цивільних. Права комбатантів під час збройного конфлікту.

Тема 8. Відповідальність за порушення норм міжнародного гуманітарного права. Види відповідальності за порушення МГП. Механізми притягнення до відповідальності. Міжнародні кримінальні суди та трибунали.

Історичні приклади порушень Міжнародного гуманітарного права. Поводження з пораненими та хворими за міжнародним гуманітарним правом.

Тема 9 Права людини і шкода довкіллю під час війни. Вплив війни на довкілля. Міжнародне гуманітарне право та захист довкілля. Відшкодування екологічних збитків.

Тема 10 Біженці під час війн. Міжнародно-правова основа захисту біженців. Основні права біженців. Виклики в забезпеченні захисту біженців.

Тема 11. Порушення норм міжнародного та національного права російською владою на окупованих українських територіях в сфері освіти. Примусова русифікація. Індоктринація молоді. Депортація дітей. Переслідування українських освітян.

Тема 12. Документування воєнних злочинів. Завдання документування воєнних злочинів. Предмети документування та збирачі свідчень. Етичні вимоги до документування. Сховища для свідчень злочинів.

Тема 13. Правосуддя перехідного періоду. Основні елементи правосуддя перехідного періоду. Механізми правосуддя перехідного періоду. Правосуддя перехідного періоду в Україні.